

Specifičnost nácviku produktivních dovedností při přípravě na zkoušky k získání certifikátu UNICert III

Specificity of productive skills training during preparation for tests to obtain UNICert III certificate

Jitka Prachařová

Abstrakt: Katedra jazyků na ČZU (dále KJ) získala ve akademickém roce 2007/2008 licenci na udělování certifikátu UNICert III pro studenty Provozně ekonomické fakulty ČZU. Příprava ke zkouškám je koncipována na dva roky a zahrnuje především práci s odborným textem. Těžištěm je nácvik psaní odborného textu a jeho prezentace. Významnou roli přitom hraje výběr adekvátních druhů textů a osvojování odpovídajících lexikálních prostředků a gramatických struktur. U ekonomických textů hrají důležitou roli kvantitativní slovesa a práce s nej-různějšími druhy grafických prostředků (tzv. spracharme Textsorten) včetně nácviku jejich verbalizace při ústní prezentaci.

Klíčová slova: rozšířená výuka jazyků, certifikát UNICert, nácvik produktivních dovedností, kvantitativní slovesa, verbalizace grafických prostředků

Abstract: During the 2007/2008 academic year, the Department of Languages at the Czech University of Life Sciences Prague obtained a license for the award of UNICert III Certificate for students of the Faculty of Economics and Management. The preparation for the exam is conceived for two years and includes mainly work with specialized texts. The main focus is on the practice of writing a professional text and its presentation. Quantitative verbs and work with various types of graphical tools (the so-called „spracharme Textsorten“) play an important role in economic texts.

Key words: extended language teaching, quantitative verbs, training productive skills training, UNICert Certificate, verbalization of graphic means

Úvod

Rozšířená výuka cizích jazyků má na ČZU v Praze dlouholetou tradici. Podařilo se ji prosadit už v akademickém roce 1993/94 jako na jedné z mála VŠ nefilologického zaměření. Potřeba tohoto typu studia byla dána nebývalým růstem zájmu o cizí jazyky v tomto období a zároveň širšími možnostmi mezinárodní spolupráce v nejrůznějších oblastech.

1 Rozšířená jazyková výuka

1.1 Obecná charakteristika RJV

Rozšířená jazyková výuka (dále jen RJV) umožňuje studium vybraných odborných disciplín v jazyce anglickém a německém pro účely mezinárodní komuni-

kace. V původní koncepci byla zařazena do studia od 3. ročníku a výstupem byla v V. ročníku prezentace a obhajoba diplomové práce v cizím jazyce. Po zavedení dvoustupňového studia byla od akademického roku 2007/08 přesunuta do 2. a 3. ročníku bakalářského studia. Uskutečňuje se pro všechny bakalářské studijní programy PEF v rozsahu šesti hodin intenzivní odborné cizojazyčné výuky týdně. Tento typ studia trvá 4 semestry a výrazně prohlubuje odbornou jazykovou komunikaci. Výuku zajišťují čeští a zahraniční pedagogové katedry jazyků, hostující zahraniční profesori a pedagogové ostatních kateder PEF, kteří příslušný obor studovali nebo přednášeli v zahraničí.

1.2 Výběrové řízení do RJV

Rozšířená jazyková výuka klade na studenta podstatně vyšší nároky (čas, práce, samostatná příprava, celková suma znalostí), a proto je třeba při výběru studentů do 2. ročníku vzít v úvahu nejen jejich jazykové znalosti, které by měly být na úrovni B2 Evropského referenčního rámce, na jejichž základě je možno do jisté míry předpokládat úspěšnost tohoto typu studia. Výběrové řízení probíhá dle instrukcí KJ,zpravidla v 1. pol. března, a to jednak formou písemného testu z příslušného jazyka na úrovni B2, jednak zhodnocením životopisu a motivačního dopisu v daném CJ.

1.3 Specifičnost rozšířené jazykové výuky

Oproti tradiční jazykové výuce v základu studia se odborné cizojazyčné vzdělávání vyznačuje vyšší kvalitou, kterou ovlivňují mj. tyto faktory:

- motivace studentů;
- vyšší stupeň jazykového uvědomění při získávání jazykových znalostí a dovedností;
- intenzivní jazykové vzdělávání po celou dobu bakalářského studia;
- 1–2 semestrální studijní pobyt v zahraničí v rámci programů EU nebo jiných dohod o spolupráci;
- studium cizojazyčné literatury, referáty, diskuse a projekty;
- konkrétní příprava na mezinárodně uznávané certifikáty TOIEC – angličtina, UNICERT – němčina.

Výstupem tohoto typu studia je zkouška k získání certifikátu, u němčiny konkrétně certifikátu UNICert III – Němčina pro ekonomy. Tabulka 1 představuje konkrétní skladbu předmětů v tomto typu studia.

Z tabulky je patrné, že příprava na certifikát probíhá především ve 3. ročníku, a to v předmětech Práce s odborným textem a Přípravný seminář na mezinárodní certifikát.

Tab. 1: Skladba předmětů

pov	Kód	Název předmětu	Jazyk	ZS	LS	Zajišťuje
vol.						
nad rámec						
nad rám.	ELE03Z	Obchodní korespondence a komunikace – B1	A	0/2 Z	0/2 Z	KJ
pov.	ELE03E			0/2 Z	0/2 Zk	
nad rám.	ENE43Z	Obecná ekonomie I	A	2/1 Z		KET
pov.	ENE43E			2/1 Zk		
nad rám.	ENE44Z	Obecná ekonomie II	A		2/1 Z	KET
pov.	ENE44E				2/1 Zk	
nad rám.	ELXA2Z	Presentation and negotiation skills	A	0/2 Z	0/2 Z	KJ
nad rám.	ELE10Z	Obchodní korespondence a komunikace – B1	N	0/2 Z	0/2 Z	KJ
pov.	ELE10E			0/2 Z	0/2 Zk	
nad rám.	ELE16Z	Interkulturální komunikace	N	1/1 Z	1/1 Z	KJ
				blok. výuka	blok. výuka	
nad rám.	EEEN2Z	Evropská integrace s německou terminologií	N	1/1 Z	1/1 Z	KE

3. ročník

pov	Kód	Název předmětu	Jazyk	ZS	LS	Zajišťuje
nad rámec						
nad rám.	ELE22Z	Práce s odborným textem	A	0/2 Z	0/2 Z	KJ
nad rám.	ELE21Z	Přípravný seminář na mezinárodní certifikát	A	0/2 Z	0/2 Z	KJ
pov. / nad rám.	–	Rurální sociologie	A	1/1 Z	1/1 Zk	KHV
nad rám.	ELE25Z	Práce s odborným textem	N	0/2 Z	0/2 Z	KJ
nad rám.	ELE19Z	Přípravný seminář na mezinárodní certifikát	N	0/2 Z	0/2 Z	KJ
pov. / nad rám.	–	Ekonomika podniku	N	1/1 Z	1/1 Zk	KE

2 Příprava na písemnou část zkoušky

Příprava na písemnou část zkoušky má mimořádný význam, protože se promítá hned do dvou dílčích součástí zkoušky: zpracování odborného textu na volitelné téma min. v rozsahu 10 stran s termínem odevzdání cca 2 týdny před zkouškou a jeho následná prezentace v rámci zkoušky a dále vypracování eseje na zadané odborné téma v časovém limitu 90 minut v průběhu zkoušky.

2.1 Nácvik obecných formulací

Téma písemné práce si studenti volí většinou podle tématu své bakalářské práce, na které pracují s určitým předstihem. Při přípravě cizojazyčné verze lze vyčlenit dva okruhy. Především je to nácvik obecných frází, které jsou využitelné univerzálně bez ohledu na téma. Tyto formulace se týkají uvedení tématu práce, zhodnocení dosavadní literatury a vyjádření hodnotících stanovisek k ní, formulace metodiky práce a jejích cílů atd. Soubor adekvátních jazykových prostředků je k dispozici v řadě materiálů, dobře se osvědčil např. materiál od Thomase Pollanda vydaný nakladatelstvím Hueber (Polland, 2014).

2.1.1 Nácvik kvantitativních sloves

Pokud studenti zpracovávají klasická ekonomická témata, hrají mimořádnou roli tzv. kvantitativní slovesa. Pro ekonomické veličiny je totiž typický jejich neustálý kvantitativní vývoj, který bývá při diachronním pohledu často zpracován ve formě nejrůznějších druhů grafů, diagramů, statistických tabulek apod. Pro vyhodnocení těchto grafů a jejich ústní komentář je proto nezbytné ovládat tuto kategorii sloves, tzn. základní výrazy a popř. některá frekventovaná synonyma, aby verbalizace nepůsobila jednotvárně. V uvedeném materiálu jsou tato slovesa přehledně prezentována, pro práci s nejběžnějším typem čárových grafů může být využitelný např. ještě přehled uvedený v tabulce 2 (Namuth, Lüthi 2005):

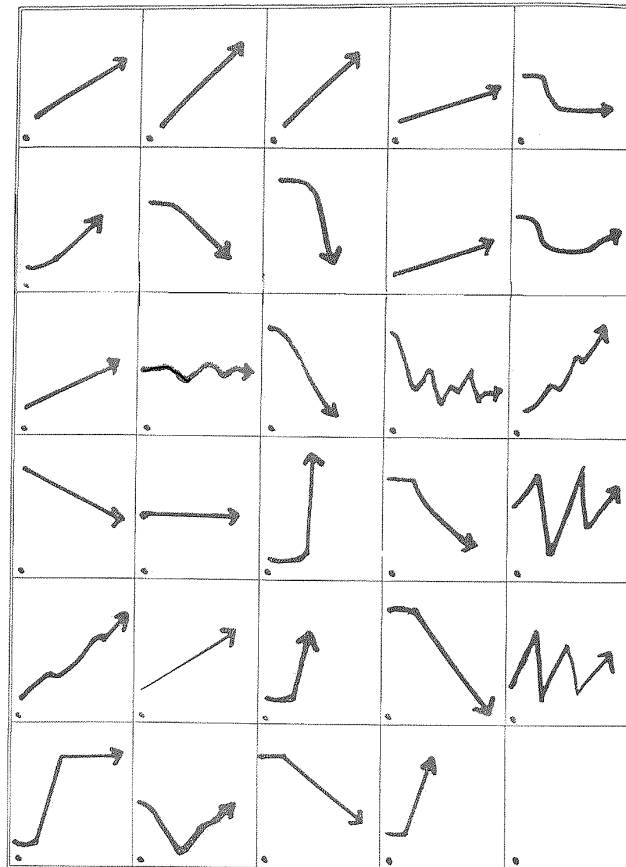
Obsáhlý výčet tohoto typu sloves včetně metaforických vyjádření přináší práce prof. Höppnerové (Höppnerová 2002).

2.2 Nácvik odborné terminologie

Druhý úkol, který je třeba řešit, je vyhledání správné terminologie pro konkrétní témata. V této souvislosti se vždy doporučuje vycházet z článku s odpovídající tematikou v originálním znění v cílovém jazyce a podle něj dané termíny ověřit (Laveau, 1985). Ne vždy je to však úplně jednoznačné, zvláště pokud je téma specifické a adekvátní termín není obecně užívaný. Pak je třeba volit doslovný překlad popř. s vysvětlujícím komentářem. Nejvíce problémů se objevuje zvláště u témat zaměřených např. na účetnictví, kde není vždy úplně jednotné vymezení konkrétních pojmů. Přestože před časem probíhal projekt zaměřený na harmonizaci slovní zásoby v oblasti ekonomické terminologie, nebyl tento úkol zdaleka dotažen do konce. Významnou roli hrají i konzultace s pedagogy odborných kateder.

Příprava písemných prací konkrétně probíhá tak, že se v letním semestru v první hodině probírá společná slovní zásoba a v následujících týdnech mají studenti možnost využívat konzultace pro svá individuální témata.

Tab. 2: Německé označení nejběžnějších typů čárových grafů

eine Zunahme	legt kräftig zu	ein deutlicher Aufwärts-trend	ein leichter Zuwachs	eine Flaute
ein Anstieg	ist stark zurück-gegangen	ein Fall	ein be-scheidener Anstieg	eine vorüber-gehende Flaute
geht aufwärts	hält sich relativ stabil	erreicht einen Tiefpunkt	pendelt sich ein	klettert
geht abwärts	stagniert	eine Explosion	hat sich stark ver-mindert	starke Schwan-kungen
steigt	liegt Aufwind	ein kräftiger Schub	ein gewaltiger Schwund	ein nervöses Auf und Ab
ein an-haltender Boom	erholt sich	ein spürbarer Rückgang	ein sprung-hafter Anstieg	

3 Návčik ústní prezentace

Dané jazykové prostředky studenti využijí i při přípravě ústní prezentace. Zde je třeba pochopitelně ještě doplnit návčik všeho, co je pro ústní projev nezbytné, tj. například jazykové prostředky pro navázání a udržení kontaktu s posluchači, co

nejpřehlednější členění textu, zaměření na nejpodstatnější problematiku daného tématu, úpravu dlouhých souvětí na kratší větné celky atd. Nácviku ústní prezentace se věnuje předmět Přípravný seminář na mezinárodní certifikát.

Závěr

Přes určité počáteční problémy lze po deseti letech tuto novou koncepci rozšířené jazykové výuky hodnotit jako úspěšnou. Podařilo se převzít všechny osvědčené metody dřívějšího modelu a zároveň je obohatit o nové aspekty dané certifikátem UNICert. Statisticky patří písemné práce i ústní prezentace trvale k nejúspěšněji zvládnutým částem zkoušky.

Literatura a prameny

- HÖPPNEROVÁ, V. (2002). Das wirtschaftliche Auf und Ab im Spiegel der Verben. *Odborný jazyk v procesu evropské integrace*. (s. 144–155). Praha: VŠE.
- LAVEAU, I. (1985). *Sach- und Fachtexte im Unterricht*. München: Goethe-Institut.
- NAMUTH, K., LÜTHI, TH. (2005). *ICC-Lehrerfortbildung „DfB“*.
- POLLAND, TH. (2014). *Fit für das DSD II*, 2. Auflage, Sammlung der Redemittel, Ismaning: Hueber Verlag.

Autorka

PhDr. Jitka Prachařová, e-mail: pracharova@pef.czu.cz, katedra jazyků Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze.

Jitka Prachařová pracuje jako odborná asistentka katedry jazyků PEF ČZU v Praze. Zaměřuje se především na hospodářskou němčinu, koncipovala speciální kurzy Wirtschaftsdeutsch a Handelsdeutsch. Dále je garantem kurzu Práce s odborným textem, který je součástí rozšířené jazykové výuky.